Rok V. Nr. 248. Sosnowiec, piątek 26 września 1930 roku. Cena numeru 10 groszy.

CENY OGŁOSZEŃ za wiersz milimetrowy przed 60 groszy, w tekście 50 gr., za tekstem 40 gr. Ogłoszenia tabelaryczne 50 proc. a świąteczne 25 proc. drożej. Drobne ogłoszenia po 10 groszy. Dla poszukujących pracy 5 gr. za wyraz. Najmniej 1 zł.
Konto czekowe PKO Warszawa 65.070.

EXPRES ZAGŁĘBIA

Jedyny organ demokratyczny niezależny woj. kieleckiego.
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: WIKTOR MONSIORSKI.

Prenumerata wynosi miesięcznie zł. 2.00
Adres administracji: Piłsudskiego Nr. 8 telefon 4-97, telefon redakcji 6-92, telefon redakcji nocnej ; drukarni 4-94.
Konto czekowe PKO. Warszawa 65.070.

ODDZIAŁY: RADOM, Żeromskiego 73, tel. 23; KIELCE, Kilińskiego 19, tel. 507; BĘDZIN, Małachowskiego 24, tel. 5-98; DĄBROWA, 3-go Maja 14, tel. 2-77; ZAWIERCIE, ul. Paderewskiego 7; CZELADŹ, Rynek Nr. 8; GRODZIEC, ulica Kościuszki.

ZERWANIE ROKOWAŃ FRANCUSKO - WŁOSKICH.

PARYŻ, 25.9. Według komunikatu oficjalnego francusko - włoskie rokowania morskie zostały zerwane.

Niepowodzenie obecnych rokowań genewskich w sprawie ograniczeń zbrojeń na morzu należy, zdaniem kół francuskich, przypisać nagłej zmianie stanowiska przez delegację włoską.

Gdy początkowo delegacja włoska była gotowa do pewnych ustępstw na rzecz Francji w sprawie wielkich krążowników, oraz łodzi podwodnych, to po niepomyślnych z francuskiego punktu widzenia wyborach do Reichstagu, Włosi zmienili taktykę i wysunęli na nowo żądanie bezwzględnego parytetu obu flot. Wszelkie próby kompromisów zawiodły.

KATASTROFA LOTNICZA

LWÓW, 25.9. Wczoraj po południu wydarzyła się na lotnisku w Skniłowie pod Lwowem katastrofa samolotowa.

Podczas lotu ćwiczebnego, w chwili gdy samolot znajdował się nad domami w Skniłowie zepsuł się ster i samolot runął na ziemię.

Z pod strzaskanego aparatu wydobyto ciężko rannych ppor. Antoniego Felika i plut. Mieczysława Halickiego.

Obu rannych odwieziono do szpitala wojskowego.

Stan ppor. Felika jest beznadziejny.

STRASZLIWA EPIDEMJA DŻUMY

PEKIN, 25.9. W północnych Chinach, na północ od prowincji Szensi, według relacji amerykańskiego lekarza, dr. Galta, wybuchła straszliwa epidemja dżumy płucnej, której ofiarą padły już tysiące ludzi.

Dr. Galt przybył właśnie do Pekinu z Yenanfu, leżącego na obszarze dotkniętym zarazą, gdzie codziennie umierają setki ludzi. Podobno całe wsie już wymarły i jeżeli nie nadejdzie rychła pomoc, całe północne Chiny zamienią się wkrótce w jedno wielkie cmentarzysko, gdyż epidemja rozszerza się z przerażającą szybkością.

Nikt nie myśli o grzebaniu zmarłych, a chorzy nie otrzymują żadnej pomocy, gdyż prowincje na północ od Szansi należą do najniedostępniejszych obszarów Chin i dostawa lekarstw oraz lekarzy i personelu sanitarnego jest bardzo utrudniona.

SILNE TRZĘSIENIE ZIEMI W SOWIETACH.

MOSKWA, 25. 9. Donoszą tu o silnem trzęsieniu ziemi, które objęło obszar na północ od Turkestanu, i którego ofiarą padło, jak dotychczas zdołano stwierdzić, 175 zabitych i 300 rannych.

Pierwsze wstrząsy odczuto wczoraj, dn. 23 b. m. Dalszych szczegółów na razie brak.

NAJAZD BOJÓWKI NIEMIECKIEJ NA POLSKĄ WIEŚ.

KRÓLEWIEC, 25. 9. Hakatystyczna „Ostpreussische Ztg“ w Nr. 254 w art. p. t. Ein Husarenstük des Stahlhelm“ zamieszcza opis znanego napadu bojówki niemieckiej na wieś Osława - Dąbrowa na pograniczu pruskiem. Pismo hakatystyczne przyznaje, że bojówka „Hełmu Stalowego“ najechała na wieś polską, gdzie odbywała się zabawa szkolna, rozpędziła uczestników zabawy, sterroryzowała nuczyciela polskiego i zabrała polskie sztandary.

Konszachty opozycji o wspólny blok wyborczy.

Stanowisko NPR. — Chadecja obrażona na endecję.

WARSZAWA, 25. 9. (wł.) Porozumienie centrolewu z narodową demokracją na terenie Lwowa zrodziło myśl utworzenia takiego samego bloku na kresach wschodnich. Przedewszystkiem brana jest pod uwagę Wileńszczyzna. Na tym terenie największe wpływy ma stronnictwo chłopskie. PPS. i endecja mają pewne wpływy w mieście Wilnie, natomiast słabe — na prowincji.

W okręgach Poznań i Górny Śląsk utworzenie wspólnej listy centrolewu napotyka na trudności ze strony NPR. prawicy, która zdecydowała się na pójście razem z centrolewem jedynie w Warszawie, gdzie nie ma szans uzyskania mandatu, idąc samodzielnie.

Utworzenie na terenie Lwowa bloku centrolewu z endecją rozgoryczyło bardzo chadecję, z którą stronnictwo narodowe nie chciało się połączyć. W związku z tem przywódcy chd. wypominają endekom, że ich wstrzymanie się od głosu w sejmie podczas głosowania nad zasadą szkoły wyznaniowej, przyczyniło się do przyjęcia postulatów socjalistycznych.

Wykrycie wielkich zapasów prochu strzelniczego karabinów i t. p.

Składy sabotażystów ukraińskich w rękach policji.

LWÓW, 25.9. (wł.) Policja przeprowadziła szereg rewizyj w powiatach rohatyńskim, podhajeckim, bóbreckim i brzeżańskim.

Znaleziono zapasy prochu strzelniczego, kwasu siarkowego, karabinów, strzelb i nielegalnych wydawnictw ukraińskich.

Aresztowano 14 osób, oskarżonych o akcję sabotażową.

Do starosty podhajeckiego zgłosiła się delegacja kilku gmin z prośbą o zaniechanie rewizyj.

Delegacja zapewniła starostę, że bierze na siebie obowiązek utrzymania spokoju w swoich gminach.

Kara śmierci na trzech komunistów.

WARSZAWA, 25. 9. (wł.) Sąd okręgowy w Białej Podlaskiej, w składzie sędziów: Limanowskiego, Jaworowicza i Babińskiego skazał na śmierć przez powieszenie komunistów: Abrama Kagana, Symchę Sosnowca i Abrama Niebieskiego. Skazani oskarżeni byli o zamordowanie niejakiego Siodlarza, który, po wystąpieniu z partji komunistycznej, wydał w ręce policji politycznej szereg członków partji.

Kagan i Sosnowiec zwabili Siodlarza do restauracji w Radzyniu, gdzie zadali mu 10 ran nożem. Niebieski zaś był twórcą sposobu zwabienia ofiary.

Siodlarz przed śmiercią wydał morderc

Baroni węglowi grożą redukcjami robotników.

KATOWICE, 25.9. (wł.) Mimo poprawienia się sytuacji w przemyśle węglowym na G. Śląsku, niektóre zakłady zapowiadają redukcje robotników. Kopalnia „Rychter“ w Siemianowicach zamierza zredukować 250 górników z dniem 1 października motywując to wielkiemi zapasami węgla na hałdach. Kopalnia „Wawel“ w Rudzie chce zredukować starych górników i zastąpić ich młodemi i tańszemi siłami.

Wiadomość o zamierzonych redukcjach wywołała wśród robotników zrozumiałe i słuszne oburzenie.

Spodziewać się należy interwencji władz.

Nowe rewelacje z za kulis

centrali mordu i szpiegostwa

BRUKSELA, 25.9 — Były kierownik ekspozytury G. P. U. w Konstantynopolu Agabekow, który zbiegł do Paryża, a następnie wysiedlony został do Belgji, rozpoczął ogłaszanie rewelacyj na nieporuszany dotychczas temat

wewnętrznej organizacji G. P. U.

Agabekow pisze, że liczba osób, zatrudnionych w centrali G. P. U. w Moskwie wynosi 2.500 osób. Na czele G. P. U. stoi Mieńżyński, nie cieszy się on jednak wielkim autorytetem, ustawicznie choruje, a właściwym kierownikiem jest Jagodat, który dla zapewnienia sobie poparcia i przyjaźni Mieńżyńskiego urządza w gmachu G. P. U.

niebywałe orgje.

G. P. U. dzieli się na szereg wydziałów Wydział wywiadowczy prowadzi walkę z wywiadem zagranicznym i kontrrewolucją. Do kompetencji tego wydziału, kierowanego przez Olskiego należy również szpiegowanie dyplomacji cudzoziemskiej w Moskwie.

Wydział gospodarczy, kierowany przez Prokofiewa, prowadzi walkę ze szpiegostwem gospodarczem, rozciąga kontrolę nad całokształtem życia handlowego, finansowego i gospodarczego.

Wydział informacyjny, pozostający pod kierownictwem Aleksiejewa, zajmuje się kontrolą nad nastrojami ludności w Sowietach i

kontroluje wszelką korespondencję z zagranicy, oraz opracowuje referaty dla Politbiura.

Specjalna sekcja tego wydziału zajmuje się

fałszowaniem dokumentów.

Do kompetencji wydziału administracyjnego należy wykonywanie egzekucyj z wyroków G. P. U. Egzekucje te dokonywane są w specjalnie urządzonych lokalach w piwnicach centralnego gmachu G. P. U. w Moskwie na Łubiance.

POŻAR W KOPALNI SILESIA NA G. ŚLĄSKU.

CZECHOWICE, 25. 9. Dziś nad ranem wybuchł pożar na terenie kopalni Silesia w Czechowicach. Płomienie objęły drewniane zabudowania mieszkalne i łaźnie.

Mimo natychmiastowej akcji ratunkowej zabudowania spłonęły doszczętnie. Jak stwierdziło wstępne dochodzenie pożar powstał na skutek krótkiego spięcia w przewodnikach elektrycznych,

Straty wynoszą kilkadziesiąt tys. złotych.

BLIŹNIĘTA - POTWORKI.

KIELCE, 25. 9. (wł.)

W Dalesycach, pow. kieleckiego, przyszła na świat potworna para bliźniąt, zrośniętych ze sobą w ten sposób, że jedno z nich wrośniętą ma głowę w pierś drugiego.

Potworki urodziły się nieżywe. Matka żyje i czuje się zupełnie dobrze.

Charakterystyczną cechą tego wybryku natury jest fakt, że na głowach potworków znajduje się duże i gęste uwłosienie.

Niezwykły ten wypadek wywołał w Kielcach i okolicach niezwykłą sensację.

WYDARTE ZE SZPONÓW HANDLARZY KOBIET DWIE OFIARY WRÓCIŁY NA ŁONO RODZINY.

WILNO, 25. 9. Patrol KOP. aresztował pod Chlipowem niejakiego Arona Pulmera z Warszawy i Eleonorę Widzewską z Ejtkun, należących do międzynarodowej bandy handlarzy żywym towarem.

Aresztowani uprowadzili ze sobą z Polski dwoje dziewcząt pochodzących z województwa warszawskiego. Zbrodnicza para obiecywała im posady w dworach kresowych.

Dziewczęta, które miały być wywiezione do Królewca, odesłano pod opieką policji do rodziców; handlarzy zaś oddano do dyspozycji władz sądowych.

„DUMPING“ SOWIECKI BUDZI SILNĄ REAKCJĘ W AMERYCE.

NOWY JORK, 25.9. Rosyjska spekulacja zbożowa na rynku pszenicznym w Chicago wywołała wielką konsternację. Dzisiejsza „Herald Tribune“ zamieszcza artykuł, w którym ostro występuje przeciwko dumpingowi sowieckiemu.

Pismo dowodzi, że nie same tranzakcje mają znaczenie, lecz fakt, że rząd sowiecki może uprawiać spekulacje zbożowe i dumpingować rynki światowe, z zupełnem lekceważeniem podstaw życia gospodarczego.

Świat doczekał się, że rząd, który nie opiera się na powszechnie uznanych zasadach gospodarczych i ekonomicznych, zatrzymuje całą skomplikowaną maszynerję wymienną krajów kapitalistycznych i nadużycia sposobów gospodarczych dla osiągnięcia sobie tylko wiadomych celów.

To prowadzi do pytania, czy społeczeństwa, oparte o zasady kapitalistyczne, mogą wogóle wchodzić w kontakt gospodarczy z komunistami i czy mogą zawierać jakiekolwiek tranzakcje z rządem sowieckim, który dowoli konfiskuje zboże nawet ze szkodą własnej ludności i rzuca je na rynek.

DOŚĆ POGODNIE I CIEPŁO.

Dziś po przejściowym wzroście zachmurzenia, zwłaszcza na północy i zachodzie Polski (lekka skłonność do burz i przelotne deszcze) ponownie dość pogodnie i ciepło; na wschodzie i południu kraju rankiem mglisto. Słabe, na południu umiarkowane wiatry z kierunków południowych.

ŚWIATŁA I CIENIE ŻYCIA GOSPODARCZEGO POLSKI
w sprawozdaniu p. Ch. S. Deweya.

WARSZAWA, 25.9. Ukazało się wczoraj sprawozdanie doradcy finansowego rządu polskiego, p. Ch. S. Deweya, za drugi kwartał r. 1930.

P. Dewey podkreśla, że plan stabilizacyjny funkcjonuje sprawnie, jedynie tylko w dziedzinie reformy systemu podatkowego, mimo kilkakrotnych wysiłków ministra skarbu, nie zostało dotychczas wykonana całkowicie intencja planu stabilizacyjnego.

Sprawozdanie zaznacza, że wobec rezerw i stałych nadwyżek budżetowych, bank polski, minister skarbu i p. Dewey rozważają możliwość zużycia rezerwy 75 miljonów zł., przewidzianej w planie stabilizacyjnym, na bardziej niezbędne potrzeby.

P. Dewey zastanawia się dalej, czy ustawy socjalne nie wyprzedziły rozwoju przemysłu. W końcu sprawozdania p. Dewey stwierdza, że spadek produkcji widoczny od początku 1929 roku został wreszcie powtrzymany.

UCIECZKA KAPITAŁU Z NIEMIEC.

BERLIN, 25.9. — Po raz wtóry musiał bank Rzeszy przekazać bankowi francuskiemu w Paryżu kwotę 40 miljonów marek w złocie. Jest to już druga rata, bo w poniedziałek przekazać musiał bank Rzeszy 35 miljonów marek złotych. W ten sposób odpływ złota wskutek wypowiedzenia licznych krotkoterminowych kredytów zagranicznych w Niemczech przybiera katastrofalne rozmiary. Ucieczka kapitałów niemieckich i zagranicznych z Niemiec wskutek groźnego niebezpieczeństwa przewrotów militarnych oraz polityki awanturniczej dochodzi, według opinji rzeczoznawców, już teraz do 10 miljardów marek. Ucieczka kapitałów z banków niemieckich oraz odpływ złota z banku Rzeszy razem składają się na tak wielką katastrofę, spowodowaną wynikami wyborów i utratą zaufania do polityki niemieckiej, że kanclerz Bruening odbywa codziennie konferencje z najwybitniejszymi reprezentantami życia gospodarczego i bankierami Niemiec.

AWANTURY NA PRZEDSTAWIENIU „CJANKALI“.

LWÓW, 25. 9. (wł.) Podczas wystawiania sztuki „Cjankali“ w teatrze „Nowości“ we Lwowie doszło do zajść, wywołanych przez korporantów. Po drugiej odsłonie 10 korporantów poczęło się awanturować, nie dopuszczając do dalszego grania sztuki. Awanturujących się wyprowadzono z sali. Niedługo potem student politechniki lwowskiej Dzewoński, syn dyrektora elektrowni rzucił na scenę butelkę z cuchnącym płynem. Przedstawienie musiano przerwać na 15 minut.

W związku z tem zajściem aresztowano 6 studentów, których, po wylegitymowaniu i spisaniu protokułu wypuszczono na wolność.

BANTYDA W STRACHU PRZED ŻONĄ.

BERLIN, 25.9. — Słynny amerykański bandyta, przemytnik alkoholu, Jack Diamond, który po przybyciu do Europy został przymusowo wsadzony w Hamburgu na statek niemiecki i wywieziony do Ameryki został aresztowany przez policję w Filadelfji, a następnie wypuszczony na wolność.

Po aresztowaniu go wyraził swą radość, że w ten sposób odwlecze się jego spotkanie z małżonką.

Pełen goryczy skarżył się komisarzowi, że dzienniki amerykańskie przyniosły wiadomość, iż w Akwizgranie, aresztowano go razem z pewną młodą damą.

Wiadomość tę czytała również żona bandyty, osoba zarówno piękna jak i zazdrosna, która obecnie czeka na męża, by wybić mu z głowy romanse europejskie. Wiadomość o uwolnieniu go z wiezienia przyjął Diamond ze smutkiem.

Prosił bardzo, by wypuszczono go bocznem wyjściem, gdyż przy głównej bramie czeka na niego niewątpliwie zazdrosna małżonka.

DUR BRZUSZNY NA GÓRNYM ŚLĄSKU.

KATOWICE, 25. 9. (wł.) Na terenie powiatu świętochłowickiego wybuchła groźna epidemja duru brzusznego. Zanotowano 500 wypadków zachorowań. Zmarło dotychczas 3 osoby

ZAPRZAŃCY.

jak podały dzienniki doszedł do skutku blok wyborczy centrolewu i endecji.

Jeśli kontrahenci nie rozmyślą się w chwili ostatniej, może pod naciskiem oburzonych wyborców, — będzie to widowisko, któremu trudno dać nazwisko.

Stronnictwo narodowe stale atakowało rządy marszałka Piłsudskiego z powodu rzekomo „zbyt słabego“ i „ugodowego“ stanowiska wobec rusinów. Każdy objaw sprawiedliwości politycznej i społecznej ze strony czynników rządowych w stosunku do ludności ruskiej piętnowała

W Małopolsce Wschodniej, prasa „narodowa“ jako rzekome „zaprzepaszczanie interesów polskich“, nieomal jako rzekome „odstępstwo“ od spraw państwa i narodu. Przy tem wszystkiem zaś w stosunku do rusinów endecja nie miała nigdy żadnego pozytywnego programu z równą nienawiścią traktując kierowanych z Berlina bombistów i podpalaczy, jak i te żywioły, które stanęły na gruncie zasadniczej lojalności wobec państwa polskiego. Gdy rząd tłumi energicznie akcję wywrotowców ukraińskich, prasa endecka akcję tę świadomie przemilcza, — podburzając natomiast społeczeństwo polskie przeciwko rządowi, tem samem idzie na rękę destrukcyjnej akcji ukraińskich nacjonalistów.

Obecnie, wobec zbliżających się wyborów, stronnictwo „narodowe“ odrzuciło ostatecznie maskę.

Z całym cynizmem stwierdza ono, że chodzi mu tylko o mandaty, — że „hasła“, „zasady“, „programy“ — ma ono jedynie dla bałamucenia naiwnych.

Obok kandydatów endeckich, głoszących hasła nienawiści do rusinów, stoją na wspólnej liście kandydaci P. P. S. (C. K. W.), którzy w programie swoim lubią pleść androny o autonomji terytorjalnej Małopolski Wschodniej, a właściwie zasadniczo nie mieliby nic przeciwko oderwaniu tych ziem na rzecz samoistnej Ukrainy. — Łatwo wyobrazić sobie, jaki los spotkałby żywioł polski w Małopolsce Wschodniej, w razie urzeczywistnienia programu autonomji terytorjalnej tego kraju — wedle koncepcji P. P. S. (C. K. W.)

Stając na wspólnej liście z kandydatami P. P. S. (C. K. W.) kandydaci endecy dopuszczają się tedy ciężkiego przestępstwa przeciw interesom zamieszkałego w Małopolsce Wschodniej społeczeństwa polskiego, — dopuszczają się zaprzaństwa w stosunku do wszystkich głoszonych dotychczas haseł i programów.

Endecja głosiła zawsze, że jest stronnictwem „ponad-klasowem“ że interes narodowy stawia ona wyżej ponad interesy poszczególnych klas i grup społecznych. Stronnictwo chłopskie, z którem endecja idzie do wyborów, jest stronnictwem par excellence klasowem. W stosunku do rusinów idzie ona za programem P P. S. gotowe jest również ofiarować im autonomję terytorjalną Małopolski Wschodniej — wedle tego samego wzoru. Stając do wyborów na wspólnej liście ze stronnictwem chłopskiem, endecja temsamem popełnia zdradę podwójną: — zdradę własnego hasła „narodowej obrony wobec agresji ukraińców“ — i zdradę hasła „jedności narodowej wbrew egoizmom klasowym“.

Endecja głosiła i głosi uporczywie, że jest rzekomo „obrończynią kościoła katolickiego“. Stając do wyborów na wspólnej liście z notorycznymi wrogami kościoła (P. P. S. C. K. W., str. chłopskie, wyzwolenie), endecja temsamem dopuszcza się zaprzaństwa wobec kościoła katolickiego.

Na kresach wschodnich, gdzie Kiermasze wyborcze dają zbyt często, niestety, widowisko przedziwnych łamańców politycznych i sztuk akrobatycznych, jakie wyprawiają poszczególni posłowie i poszczególne stronnictwa, by salwować swe mandaty

Ale takiego karkołomnego łamańca, jaki przed swymi wyborcami wykonało teraz stronnictwo zwące się „narodowem“, na żadnym jarmarku wyborczym dotychczas chyba nie widziano.

Na kresach zachodnich, gdzie z siłą konieczności polskiej i państwowej narzuca się postulat jednolitego frontu polskiego wobec niemców, endecja, podająca się znów za „jedyną obrończynię frontu zachodniego!“... rozbija szeregi polskie, torując drogę niemcom.

również pożądany jest tylko jednolity polski blok wyborczy, endecja łączy się z tymi, którzy w imię doktryny abstrakcyjnej gotowi są zaprzepaścić interesy społeczeństwa polskiego, a w imię egoizmu klasowego rozbijają ideę solidarności narodowej.

Konia z rzędem temu, kto „taktykę“ tę zrozumie i kto znajdzie dla niej jakieś racjonalne uzasadnienie.

Łamaniec kuglarski, który endecja zaprodukowała wobec wyborców, nazywa się w języku ludzi uczciwych objawem moralnej zgnilizny i zdrady nietylko haseł i programów, ale przedewszystkiem—zdrady i zaprzaństwa najistotniejszych interesów narodowych i państwowych.

Dzeta.

Pogrzeb paneuropy.

(Korespondencja własna z Genewy).

Pierwszy akt wielkiego genewskiego sezonu politycznego zakończył się: — dyskusja generalna na plenum Zgromadzenia nad raportem o działalności ligi narodów w ciągu ubiegłego roku — została zamknięta.

Jeżeli zreasumować wszystko to, co w Genewie wypowiedziano z trybuny, rezultat wydaje się bardzo mizerny. I to nawet wówczas, jeśli się weźmie pod uwagę całą sprawę Paneuropy, a może właśnie ze względu na nią, bo nadziei w tym kierunku było tak wiele... Zbladły one jednak bardzo szybko, już zaraz po konferencji europejskiej, w której wzięli udział przedstawiciele tylko 27-miu zaiteresowanych państw, a więcej nikt. Dostęp do wielkiej cszklonej sali, gdzie się toczyły jej obrady był ściśle strzeżony przez całą armję wygalonowanej służby. To też np. dziennikarze — a zjechało się ich przeszło 400, — zawodowo ciekawi jak zawsze — wylegli do ogrodu ligi i stamtąd oglądali matadorów polityki międzynarodowej... przez szybę, jak rybki w akwarjum. Ale to, co z poza szyb zdołało przenieść się nazewnątrz, rychło przygasiło nadzieje na sensację. Stało się wiadome, że żadnej sensacji nie będzie.

W dwa dni później rozpoczęły się obrady plenum zgromadzenia.

Tym razem nie było już wrażenia akwarjum. Zgromadzenie obraduje w olbrzymim gmachu, który niegdyś wzniesiono jako „gmach wyborczy“ dla obywateli Genewy. Przyszły pałac ligi zobaczą może dopiero nasze wnuki, gdyż kamień węgielny, położony pod jego budowę równo przed rokiem, spoczywa dotychczas samotny, w beznadziejnem oczekiwaniu następnego. Tymczasem „urządzono“ więc ów „gmach wyborczy“. W tym olbrzymim czworoboku wzniesiono estradę dla przewodniczącego zgromadzenia i dla mówców, trybuny dla dziennikarzy i dla publiczności — wszystko z białego, sosnowego drzewa. Wygląda to trochę komicznie i razi swoją tymczasowością, zwłaszcza jak na ligę...
Ma się tu ogólne wrażenie olbrzymiego cyrku. Naprzeciw estrady prezydjalnej, pośrodku amfiteatralnie ustawionej trybuny dyplomatycznej — szerokie wejście dla delegatów. Ilekroć zadźwięczy dzwonek, zwołujący „wielkich tego świata“ na obrady, wchodzą oni jak konie na arenę, by zająć miejsca dla „odrobienia numeru“. Na górze, wokół sali, trybuny — galerja. Pierwszy rząd, drugi, trzeci, czwarty. Po dwóch przeciwległych stronach—prasa, nad mównicą i naprzeciw niej — publiczność, która zresztą przychodzi tu niewiadomo po co. A bywa jej tak pełno, że aż dziwnie, jak te sosnowe deski potrafią wytrzymać ciężar tylu ciekawości.

Kiedy pierwszego dnia zgromadzenia przewodnicz. oddał głos Arystydesowi Briandowi, pierwsz.emu delegatowi Francji, — olbrzymia, ciężka cisza zaległa salę.

Brianda na mównicy powitała burza oklasków. I znów cisza, cisza, napięta, jak cięciwa łuku. Briand zaczyna mówić... Wrażenie, jakie wywiera głos Brianda, jest zadziwiające. Ten stary człowiek, zgarbiony, o pokracznej postaci jakiegoś „Quasimodo“, o nieproporcjonalnie szerokich ramionach i wielkiej głowie — posiada głos o niesłychanie młodzieńczej barwie i o przedziwnych modulacjach. Ten głos drga, faluje i przelewa się miękko jak ton wiolonczeli.

Briand mówił godzinę. A rozczarowanie było wielkie. Przyznać trzeba, że nie mógł mówić inaczej, że nie mógł mówić więcej, ale... Po jego mowie — Paneuropa oddaliła się gdzieś bardzo daleko, gdzieś w niedościgłe przestworza...

Przez cały tydzień po tem, — słowa, padające z mównicy, zdawały się być temi grudkami ziemi, które na trumnę zmarłego sypią: rodzina, krewni, przyjaciele... Był to pogrzeb Paneuropy, pogrzeb pierwszej klasy, ale — pogrzeb.

Całą sprawę przekazano lidze. Ale czyż nie wychodzi to na jedno? Wszystko wskazuje na to, że Paneuropa podzieli losy uchwalonych, a niewykonanych rezolucyj, zawartych, a nieratyfikowanych konwencyj. Zostanie abstrakcja, — stosy, olbrzymie stosy papieru i — dobre chęci, brukujące... pokój.

To tak, jak ów kamień węgielny, samotnie zagrzebany w nadlemańskiej ziemi i czekający, aż nad nim urośnie wspaniały pałac związku narodów.

Ale tymczasem — zapewne jeszcze dużo wody upłynie w Rodanie.

K. Sandecka.

KRONIKA

KALENDARZYK.

Wrzesień 26 Piątek
Dziś: Cyprjana
Jutro Kożmy M.
Wschód słońca 5.23
Zachód „ 17.34

RADIO

WARSZAWA.

Piątek, 26 września.

11.40. Przegląd prasy kraj. P. A. T. 11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.10. Muzyka z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. Po kom. d. c. muzyki gramof. 15.15. Kom. gosp. 15.50. Przegląd wydawnictw perjodycznych. 16.15. Muzyka z płyt gramof. 17.10. Z życia Polsk. Zespół. Śpiew. 17.35. Odczyt p. t. „Fotograf amator o wakacjach". 18.00. Muzyka lekka wyk.: J. Janiszewski (wiolonez.). 19.00. Rozmaitości. 19.20. Płyty gramof. 19.45. Giełda rolnicza. 20.00. Pras. dziennik radj. 20.15. Koncert symf. Wyk.: ork. Filh. Warsz. W przerwie program na dzień nast. i repert. teatrów miejskich. 22.00. Feljeton p. t. „Przywrócenie do czci" 22.15. K.om.: meteor., polic., sport.

KATOWICE.

Piątek, 26 września.

11.58. Sygnał czasu z Warsz. 12.05. Koncert z płyt gramof. 13.00. Kom. meteor. z Warsz. 16.00. Kom. Polsk. Zw. Zrz. Gosp. Woj. Śl. oraz kom. T. P. 16.20. Opowiastki dla starszych dzieci. 16.35. Koncert z płyt gramof. 17.35. Odczyt z Krakowa. 18.00. Koncert popul. z udz. Tria P. R. w Katow. 19.00. Codzienny odcinek powieściowy. 19.15. Rozmaitości, program na dzień nast. 19.30. Z biologji wód słodkich: Co to jest plankton i jakie jest jego znaczenie". 20.00. Kom. Zw. Młodz. Polsk. 20.05. Kom. sportowe. 20.15. Koncert symf. z Warsz. 22.00. Feljeton z Warszawy. 22.15. Kom. meteor. z Warsz., program na dzień następny, oraz nadprogram. 23.00. Skrzynko pocztowa w języku franc.

Z TEATRU MIEJSKIEGO W SOSNOWCU.

Bilety kredytowane. Z dniem 1 października zaprowadza dyrekcja teatru dla pracowników instytucyj i firm miesięczne kredyty. W tym celu wydaje kancelarja teatru deklaracje oraz informacje o warunkach otrzymania kredytu na bilety teatralne.

Dzień bez kłamstwa, komedja w 3 aktach Montgommeryego, świetnego amerykańskiego autora, stanowi epopeję człowieka, który podjął się niemożliwego zadania, aby w ciągu 24 godzin obyć się bez kłamstwa.

Gdyby nie pomoc uroczego dziewczęcia, dla którego był gotów do najwyższych poświęceń, wątpliwy byłby rezultat jego krótkotrwałej prawdomówności.

Komedja otrzymała pieczołowitą obsadę w osobach pp.: **Niczewskiej i Sarneckiego** (ryzykant i jego ostoja), **Kossakowskiej, Tańskiej** (nasze dobre znajome), **Kosieradzkiej, Halmary, Kowalskiego, Łętowskiego, Relskiego, Tańskiego,** który zarazem jest reżyserem sztuki.

Dekoracje do sztuki wykonał H. Zwoliński.

Premjera tej nowości odbędzie się w sobotę dnia 27 b. m. o godz. 8.15.

Piątek, dnia 26 b. m. o godz. 8.15 wieczorem „Wierna Kochanka" po cenach popularnych (od zł. 2.50 do 0.80).

Sobota, dnia 27 b. m. o godz. 8.15 wieczorem „Dzień bez kłamstwa" (premjera).

Niedziela, dnia 28 b. m. o godz. 4-ej popoł. „Wierna Kochanka" po cenach popularnych.

Niedziela, dnia 28 b. m. o godz. 8.15 wiecz. „Dzień bez kłamstwa".

Ogólna.

(o) **Spis wszystkich mistrzów kierownicy.** Ministerjum robót publicznych tworzy obecnie wielką, centralną kartotekę kierowców samochodowych.

Figurować w niej będą wszystkie osoby posiadające w Polsce prawo jazdy. Sprawy uzupełnień, zmieniane będą co miesiąc przez poszczególne województwa.

Kartoteka ma na celu kontrolę nad osobami pozbawionemi prawa jazdy. Chodzi o to ażeby nie wyrabiały sobie one praw jazdy w innych województwach.

Lekarz-Dentysta
L. Rozensztein
Choroby zębów, jamy ustnej, labolatorjum techniczno - dentystyczne
przyjmuje codziennie w godzinach 9 — 1 i 3 — 7. w Dąbrowie Górn. przy ul. Kr. Jadwigi 2.
(w domu, w którym mieści się „magazyn współczesny".)

25-ta rocznica walki o szkołę polską w Kielcach.

Jak już donosiliśmy, w Kielcach powstał komitet obchodu 25-lecia walki o szkołę polską, który odbędzie się w dniach 27 i 28 b. m., t. zn. w nadchodzącą sobotę i niedzielę.

Komitet obchodu, doceniając wielkie znaczenie tego święta, dołożył wszelkich starań, aby wypadło jaknajbardziej okazale.

Przygotowany już jest szczegółowy program uroczystości, który przedstawia się następująco:

W pierwszym dniu, t. j. 27 b. m. w uroczystościach będzie brała udział wyłącznie młodzież szkolna, gimnazja i szkoły powszechne. O godz. 10 rano w kościele katedralnym odbędzie się uroczyste nabożeństwo, po którem młodzież przyjdzie do kina „Palace" na akademję.

W drugim dniu w uroczystości wezmą udział najszersze warstwy społeczeństwa.

W dniu tym odbędzie się również zjazd uczestników b. strajku szkolnego. O godz. 10 rano w kościele św. Trójcy odbędzie się nabożeństwo, godz. 11 pochód przed grób nieznanego żołnierza, gdzie nastąpi złożenie wieńca, godz. 12.30 uroczysta akademja w klubie urzędników państwowych w województwie. Wstęp za zaproszeniami.

W celu zebrania funduszu na zaspokojenie potrzeb szkół polskich zagranicą komitet zwróci się do władz, i organizacyj społecznych oraz zamożniejszych obywateli z apelem o datki pieniężne. W tym też celu sporządzone będą specjalne listy ofiar.

Skład komitetu obchodu jest następujący pp.: wojewoda Paciorkowski (przewod.), prezes Massalski, dyr. Pękosławski, dyr. Noyszewski, lekarz wet. Galka, prezes Artwiński, dr. Bellert, pułk. Borowiec, starosta Boryssowicz, prof. Cetner, prezydent Cichowski, ks. pułk. Cieśliński, dyr. Dominikiewicz, prezes Gąszczyk dyr. Kuderny, b. wiceminister skarbu prof. Markowski, mec. Nawroczyński, woj. Paciorkowska, prof. Rachwał, insp. Rychter, sekr. Sendek, ks. Sikorski, Siodłowski, dyr. Smolińska, Wł. Szenser, St. Szenser, Sarwińska, Szarkowska, dyr. Wasilewski, dyr. Znamirowski.

Podoficerowie rezerwy Zagłębia Dąbrowskiego

przeciw zbrodniczej akcji ukraińskich sabotażystów.

Odbyło się zebranie kół związku podoficerów rezerwy, Zagłębia Dąbrowskiego, na którem uchwalono następującą rezolucję:

„Wobec wzmożonej ukraińskiej akcji sabotażowej, zorganizowanej przeciw Polsce, za poparciem materjalnem obcego państwa, podoficerowie rezerwy domagają się od władz państwowych likwidacji akcji sabotażowej.

Wprowadzenia dla winnych sądów doraźnych, oraz rozwiązania organizacyj t. zw. ukraińskich, na terytorjum Rzplitej. Wobec stwierdzonych faktów, że główną rolę wykonawczą aktów sabotażowych, spełniają nauczyciele i młodzież ukraińskich szkół, zebrani domagają się od kuratorjum okręgu szkolnego we Lwowie, bezwzględnego zamknięcia tych uczelni.

Pozatem podoficerowie rezerwy Zagłębia Dąbrowskiego, apelują do wszystkich podoficerów rezerwy Rzplitej, ażeby stanęli na czele akcji społecznej, zmierzającej do zlikwidowania zbrodniczej roboty sabotażystów. Do akcji społecznej zmierzającej przeciw zbrodniczej robocie sabotażystów, należy wciągnąć także wszystkie bratnie organizacje podoficerów Rzplitej".

Pożyczka na rozbudowę domów w Dąbrowie.

Bank udziałowy nie będzie wypłacał pożyczki.

Formalności, dotyczące pożyczki, jaka ma być udzielana właścicielom nieruchomości na rozbudowę domów, nie zostały jeszcze ostatecznie przez magistrat załatwione.

Pisaliśmy niedawno o projekcie magistratu, że pieniądze w sumie 200 tys. zł. będą przekazane przez bank gospodarstwa krajowego do banku udziałowego w Dąbrowie, który miał następnie wypłacać je poszczególnym kandydatom na pożyczkę.

Otóż na tę propozycję bank gospodarstwa krajowego się nie zgodził, motywując swą odmowę tem, że bank udziałowy w Dąbrowie ma za mały kapitał gwarancyjny, jak również statut nie odpowiada statutom, jakie obecnie obowiązują spółdzielnie.

Pożyczka ta prawdopodobnie będzie wypłacana w początkach października za pośrednictwem kasy komunalnej w Będzinie, lub w oddziale banku gospodarstwa krajowego w Katowicach

Konferencja w sprawie podwyżki płac czeladników piekarskich w Sosnowcu.

Czeladnicy uzyskali 20 proc. podwyżki, lecz umowy nie miał kto podpisać.

Wczoraj w inspektoracie pracy w Sosnowcu, odbyła się konferencja pomiędzy przedstawicielami właścicieli piekarni i czeladnikami piekarskimi.

Konferencji przewodniczył inspektor pracy, inż. Federowicz.

Konferencja miała na celu załatwienie żądań czeladników piekarskich, wysuniętych jeszcze przed dwoma tygodniami podczas strajku.

Po długich debatach prawie wszyscy właściciele piekarni wyrazili swą zgodę na **podwyższenie zarobków czeladnikom piekarskim o 20 proc.**

Część właścicieli piekarni, przeważnie z Dąbrowy, sprzeciwiła się temu.

Jednakże wskutek zgody większości do porozumienia byłoby doszło i czeladnicy piekarscy otrzymaliby żądaną podwyżkę. Gdy przyszło do podpisania umowy okazało się że żdna ze stron konferujących nie posiada upoważnienia do podpisania umowy.

Wobec tego, za zgodą inspektora pracy i stron zainteresowanych, konferencję odroczono na dwa tygodnie. W oznaczonym terminie zainteresowani przyjdą już prawdopodobnie na konferencję z upoważnieniem do zawarcia umowy.

W nadchodzący wtorek 30 b. m. w inspektoracie pracy, z udziałem inspektora, inż. Federowicza, odbędzie się konferencja właścicieli piekarni, którzy na wczorajszej konferencji wyrazili opozycję do wysuniętych żądań czeladników piekarskich.

PAMIĘTAJMY O PRZEJRZENIU LIST WYBORCZYCH.

Z dniem 27 bm. zostaną wyłożone do przejrzenia spisy wyborców do sejmu i senatu w lokalach urzędowych obwodowych komisyj wyborczych, wymienionych w publicznych ogłoszeniach

Z dniem tym tj. 27 września rozpoczyna się 14-dniowy okres reklamacyjny do 10 października br. włącznie, w którym wszyscy wyborcy mają prawo przeglądania spisów wyborców i wnoszenia odpowiednich reklamacyj.

Stwierdzenie, czy uprawniony do głosowania wyborca został zamieszczony na liście wyborczej jest pierwszorzędnej wagi, albowiem osoba pominięta w liście wyborczej nie mogłaby być w dniu wyborów dopuszczoną do głosowania. Ponieważ zaś nie jest wykluczonem, że listy wyborcze mogą nie być dokładne, przeto obowiązkiem każdego wyborcy jest przekonać się we właściwej komisji obwodowej, czy został w spisie wyborców zamieszczony i ewentualnie wnieść w tej sprawie ewentualnie reklamacje.

Wydane zostały odpowiednie zarządzenia, aby przegląd list wyborczych i wnoszenie reklamacji poszczególnym wyborcom ułatwić.

(o) **Projekt ustawy o przedsiębiorstwach autobusowych.** Ministerjum poczt i telegrafów opracowało projekt ustawy o przedsiębiorstwach autobusowych.

Projekt tej ustawy oparto na współpracy autobusów z kolejami państwowemi, w zakresie przewozów osobowych i towarowych.

(o) **Emigracja polska w pierwszem półroczu b. r.** Według dotychczasowych danych urzędu emigracyjnego, emigracja z Polski w pierwszem półroczu b. r. wyrażała się liczbą 156.174 osób.

Z tego do krajów europejskich wyemigrowało 124.592 osób, t. j, do Francji 44.808, do Niemiec 74. 828, do Belgji 3.271, do innych państw 1.785 emigrantów.

Do krajów pozaeuropejskich wyjechało 31.582 osoby: z tego do Kanady — 12.200, do Argentyny — 9.107, Stanów Zjednoczonych — 4.126, Brazylji — 2760, Palestyny — 1.793.

Reemigracja wynosiła w tym okresie czasu — 19.365 osób.

Z Kielc.

(k) **Związek pracowników umysłowych, a wybory.** Zgodnie z uchwałą pracowniczego komitetu wyborczego w Warszawie w tych dniach związek pracowników umysłowych w Kielcach wyłonił wyborczy komitet organizacyjny w składzie pp.: Ignacego Skrobacza, Michała Duciaka, Michała Gołębiowskiego, Henryka Ornocha i Feliksa Grądki.

Komitet będzie miał na celu porozumienie się z pokrewnemi organizacjami oraz ostateczne ustalenie, czy pracownicy umysłowi do wyborów pójdą sami, czy też połączą się z blokiem bezpartyjnym.

(k) **Wyścig kolarski K. T. C. w Kielcach.** W nadchodzącą niedzielę staraniem miejscowego towarzystwa cyklistów odbędzie się wyścig kolarski na trasie Kielce — Ćmińsk o przestrzeni 50 klm. Wyścig ten zapowiada się bardzo interesująco.

(k) **Pożary.** We wsi Bogdanów, pow. miechowskiego spaliła się stodoła, napełniona zbiorami, Franciszka Machejka.

Straty wynoszą 268 zł. Przyczyna pożaru narazie nieustalona.

— We wsi Przysieka, pow. miechowskiego spaliły się dwie stodoły ze zbożem Tomasza Zynka i Ignacego Cholewy. Straty wynoszą 11.558 zł. Przyczyna pożaru nieustalona.

Kino „Czwartak" Kielce
DZIŚ!
Wspaniałe arcydzieło z za kulis życia dworu królewskiego
„Rycerz Madame D'amour"
w rolach głównych: Liana Haid, Agnes Esterhazy i Fritz Kortner.

Z Sosnowca

(s) **Posiedzenie komisji cennikowej.** Jutro o godz. 1 po poł., odbędzie się w magistracie posiedzenie komisji cennikowej w sprawie podwyżki cen na mięso wieprzowe i słoninę.

(s) **10-cio lecie obwodu związku strzeleckiego.** Zarząd i komenda związku strzeleckiego na powiat będziński urządza w dniu 28 b. m. (w niedzielę) uroczysty obchód dziesięciolecia istnienia obwodu związku strzeleckiego według następującego programu: godz. 9 nabożeństwo w kościele kolejowym, godz. 10 złożenie wieńca na płycie nieznanego żołnierza, godz. 10.30 przemarsz na boisko w. f., godz. 12 obiad, godz. 14.30 a) pięciobój zespołowy o mistrzostwo powiatu i nagrodę przechodn., b) pokazowa lekcja okopywania się, c) szermierka na bagnety, d) zmiana warty, e) zawody w walce na bagnety, f) szermierka: „Hej strzelcy wraz", g) budowa toru bojowego, h) zawody w haftowaniu tarczy strzeleckiej — wykonają strzelczynie. W międzyczasie strzelnica małokalibrowa dla gości.

Równocześnie w związku z tygodniem przeciwniemieckim odbędzie się sprzedaż znaczka na „Oświatę dla Pomorza".

(s) **Zespół muzyczny K. S. „Strzała"** w Sosnowcu, po letniej przerwie, wznawia swą działalność z dniem 27 bm.

W dniu tym o g. 7 wiecz. odbędzie się pierwsza po ferjach lekcja, pod kierownictwem p. Wł. Wernera.

Z uwagi, że kierownictwo zamierza w najkrótszym czasie urządzić koncert, wzywa się przeto zainteresowanych członków sekcji o liczne przybycie.

Kursy Samochodowe Inżyniera Klebera, jedyne w Zagłębiu prowadzone przez inżynierów, wyuczają na zdolnych szoferów mechaników. Sosnowiec, Piłsudskiego 3.

(s) **Godne naśladowania.** Podoficerowie rezerwy Rzplitej koła Niwki, oburzeni na zakusy „szwabów", co do naszego polskiego Pomorza, uznając projekt kolegów inwalidów łódzkich, za zupełnie słuszny, składają kwotę zł. 25 (dwadzieścia pięć), na łódź podwodną: „Odpowiedź Treviranusowi".

(s) **Barbarzyństwo.** Dowiadujemy się, że od pewnego czasu jacyś barbarzyńcy systematycznie niszczą skrzynki pocztowe, umieszczone na peryferjach miasta, narażając skarb państwa na straty.

Onegdaj ci sami sprawcy zniszczyli 4 skrzynki pocztowe, a między nimi skrzynkę umieszczoną przy gimnazjum Staszica i obok kasy chorych.

Zawiadomiona policja wzięła sprawę w swoje ręce i jest już na tropie sprawców, którzy poniosą zasłużoną karę.

Wszyscy obywatele, którzyby wiedzieli coś w tej sprawie, proszeni są o natychmiastowe zameldowanie policji, celem ułatwienia śledztwa.

Prenumerujcie „EXPRES ZAGŁĘBIA".

Trzy trumny ze szczątkami zwłok

wykopali robotnicy na ul. Szkolnej w Dąbrowie.

Robotnicy miejscy, zatrudnieni przy robotach ziemnych na ul. Szkolnej, obok cmentarza ewangelickiego w Dąbrowie, natrafili w ubiegły czwartek na trzy trumny ze szczątkami ludzkich zwłok.

Jak opowiadają ludzie, którzy pamiętają dawne czasy, przed 30 laty w tem miejscu, gdzie znaleziono trumny znajdował się cmentarz ewangelicki.

Po niejakimś czasie cmentarz zmniejszono ze względu na budowę nowej drogi.

W trumnach znaleziono kości i popiół.

Szczątki ciał ludzkich na polecenie starostwa zostaną umieszczone w jednej trumnie i pochowane na cmentarzu ewangelickim.

Rozpruli mu brzuch na weselu.

Krwawa zbrodnia w Kąpielach powiatu olkuskiego.

W czasie odbywającego się wesela w Kąpielach, w domu Świrczka doszło pomiędzy młodzieżą weselną do ostrych nieporozumień, a następnie do

bójki na noże.

Z krwawej tej opresji najgorzej wyszedł 18-letni Mieczysław Witek z Kąpiel, któremu formalnie

rozpruto brzuch.

Zawezwany dr. Szczechura z Wolbromia stwierdził ciężki stan Witka i polecił go odwieść niezwłocznie do szpitala w Krakowie.

Witek do szpitala jednak nie dojechał, gdyż

w drodze zmarł.

Ciało złożono w kostnicy szpitala miechowskiego.

Sprawcy zostali ujęci i oddani do dyspozycji sędziego śledczego w Olkuszu.

Są to mieszkańcy Kąpiel: Jan Świerczyk i Tomasz Kyć.

Kurs żeński, propagandowy gier sportowych dla członków w. f.

Powiatowa komenda p. w. w Sosnowcu podaje do wiadomości, że przy okręgowym ośrodku w. f. w Katowicach zorganizowany będzie 14 dniowy kurs żeński, propagandowy gier sportowych — dla członkiń stowarzyszeń p. w. i organizacyj sportowych.

Kurs trwać będzie od dnia 29 września do 12 października br. włącznie.

Na kurs mogą być przyjęte kandydatki, które odpowiadają następującym warunkom: 1) stan zdrowia i sprawność dobra, 2) ukończony 16 rok życia, 3) ukończenie conajmniej 4 klas szkoły powszechnej, 4) odpowiednie kwalifikacje moralne.

Kurs zostanie zakwaterowany w koszarach policji województwa śląskiego w Katowicach przy ul. Bartosza Głowackiego.

Stowarzyszenia p. w. i organizacje sportowe mogą zgłaszać kandydatki na wymieniony kurs do dnia 27 września b. r. do powiatowej komendy p. w. w Sosnowcu.

Przyjęte na kurs kandydatki winny zabrać ze sobą: bieliznę na zmianę, przybory do jedzenia, kostjum lekkoatletyczny i pantofle gimnastyczne.

Organizacje p. w., które już nadesłały wykazy kandydatek na kurs — powyższy komunikat nie dotyczy.

Wszystkie kandydatki po ukończeniu kursu obowiązane będą prowadzić pracę sportową i przed przyjęciem na kurs podpiszą odpowiednią deklarację zobowiązującą do wspomnianej pracy.

Normalna praca na kursie rozpoczyna się dnia 29 września b. r., przyjęte na kurs kandydatki winny stawić się dnia 28 września o godzinie 12-ej w kancelarji powiatowej komendy p. w. w Sosnowcu, gdzie po otrzymaniu zniżki kolejowej odjadą do ośrodka w. f. w Katowicach przy ul. Jana 14.

Kino-Teatr „Miraż" Dąbrowa Górnicza, 3-go Maja 14 telefon 3-01.

Od czwartku 25 do niedzieli 28 września r. b.
Petersen Mozżuchinowa — Ewelina Holt —
Iwan Petrowicz
w wielkim erotycznym dramacie p. t.:
„Lekarz kobiet"

Z Czeladzi

(c) **Zwycięsca nie z C. K. S. lecz ze zw. strzeleckiego.** Proszeni jesteśmy o zaznaczenie, iż zwycięsca w biegu 4 kilometrowym k. s. „Solvay" w Grodźcu, Bolesław Karch, zgłoszony był do zawodów przez związek strzelecki, a nie przez C. K. S.

(c) **Chcą odbić tow. Żarskiego.** Komuniści czeladzcy rozrzucili wczoraj na dole kopalni „Saturn" ulotki, nawołujące do „odbicia" w dniu 30 września swego towarzysza Żarskiego, który w więzieniu oczekuje procesu o strzelanie do policji.

W niedzielę zamierzają komuniści urządzić demonstrację w Sosnowcu, w której mają wziąć również udział komuniści czeladzcy.

Z Dąbrowy.

(d) **Obrona przeciwgazowa.** Celem zapoznania szerszego społeczeństwa, o skutecznych sposobach obrony przeciwgazowej, przyjeżdża do Dąbrowy na 3 dni czołówka obrony przeciwgazowej (wagon propagandowy L. O. P. P.)

Czołówkę tę zwiedzać będzie można od 28 do 30 b. m. włącznie, na b. stacji dęblińskiej vis a vis pomnika Kościuszki

* * *

Warunki przyjęcia kandydatów do szkoły mechaników lotniczych w Sygniówce pod Lwowem i do szkoły podoficerów lotniczych w Bydgoszczy, przeglądać można codziennie u nacz. Dulskiego w magistracie dąbrowskim.

(d) **Wyrodny syn posiedzi teraz w więzieniu.** Mieszkaniec Strzemieszyc, Stanisław Duda za to, że bił kijem matkę, 75 - letnią staruszkę, został wyrokiem sądu powiatowego w Dąbrowie skazany na miesiąc bezwzględnego więzienia.

(d) **Kradzież zegarka.** Czeladnik krawiecki, Ajzyk Zonabend,za kradzież złotego zegarka u stolarza Gawrona, zamieszk. na Redenie, został przez sąd powiatowy w Dąbrowie skazany na miesiąc więzienia.

Zonabend dopuścił się kradzieży w czasie, kiedy przyniósł p. Gawronowi garnitur.

Z Zawiercia

(z) **Repertuar kin.** Kino „Stella": — „Rozpętane żywioły".

Kino „Apollo": — „Targowisko zmysłów".

(z) **Komitet powiatowy obchodu dziesięciolecia zwycięskiego ukończenia wojny i odparcia bolszewików** odbędzie swe organizacyjne posiedzenie w dn. 29 b. m. (w poniedziałek) o godz. 7 wieczorem w sali posiedzeń sejmiku,na które zostały rozesłane zaproszenia do wszystkich organizacyj i wybitniejszych osób.

(z) **Z życia zjednoczenia polskiej młodzieży pracującej „Orlę".** Jutro o godz. 7 wieczorem w lokalu związku legjonistów odbędzie się ogólne zebranie zjednoczenia polskiej młodzieży pracującej „Orlę".

(z) **Nagły zgon.** Onegdaj zmarła nagle mieszkanka Zawiercia Marjanna Wspaniała (ul. Krakowska 24). Dr. Jurkowski stwierdził zgon, wskutek paraliżu serca.

HRABIA MONTE CHRISTO.

144.

Czy przyrzeczenie to dopełnionem będzie, panie Noirtier? — zapytał Morrel starca, gdy doktór to samo pytanie wyrażał wzrokiem.

— Tak jest — powiedział okiem Noirtier, a w jego spojrzeniu rozbłysła radość ponura.

— Przysięgnijcie więc, panowie— rzekł prokurator królewski — przysięgnijcie, że milczeć będziecie, ulitujcie się nad honorem, domu mego!

Doktór odwrócił się i rzekł słabym głosem: dobrze.

Morrel jednakże wyrwał rękę z dłoni de Villeforta padł raz jeszcze obok łoża, ucałował zlodowaciałą rękę Walentyny i wybiegł z pokoju.

Jak już wspominaliśmy o tym, cała służba opuściła dom de Villeforta w popłochu. Prokurator królewski widział się więc zmuszonym prosić doktora, aby ten zechciał wziąć na siebie wszystkie zabiegi, jakie są nieodłączne od każdego wypadku śmierci, a zwłaszcza śmierci w tak podejrzanych okolicznościach.

De Villefort udał się wtedy do swego gabinetu, doktór zaś do lekarza miejskiego. Co do Noirtiera, to ten nie chciał odstąpić od swej wnuczki.

W pół godziny potem d'Avrigny powrócił, prowadząc swego kolegę — doktora. Lekarz umarłych przystąpił obojętnie do zwłok, podniósł zasłonę twarz zmarłej dzieweczki okrywającą i dotknął powierzchownie, końcami palców jej oczu, uszu i ust.

— Niema najmniejszej wątpliwości — rzekł d'Avrigny z westchnieniem — iż biedne dziecko nie żyje.

— Tak jest — odpowiedział lakonicznie lekarz.

Noirtier wydał głuche chrapnięcie, a oczy jego wyrażały tak straszliwe, tak nieludzkie cierpienie, iż doktór d'Avrigny zrozumiał niemą prośbę spojrzeń tych i odsłonił raz jeszcze twarz zmarłej dzieweczki, cichą i bladą, podobną do twarzy uśpionego anioła.

Łza spłynęła wtedy z oczu Noirtiera; tym sposobem biedny paralityk wyraził swą wdzięczność zacnemu doktorowi.

Lekarz umarłych wypełnił formularz, zezwalający na pochowanie zwłok i wyszedł pospiesznie, odprowadzony do drzwi przez d'Avrigny'ego.

De Villefort usłyszał przechodzących i stanął we drzwiach swego gabinetu. W paru słowach podziękował lekarzowi, a następnie, zwracając się do pana d'Avrigny, powiedział:

— Dobrze by było sprowadzić księdza teraz; jakiegokolwiek.

— Najbliżej mieszka — rzekł doktór — jakiś bardzo zacny ksiądz, włoch, czyniący wiele dobrego. Mieszka w sąsiednim zaraz domu. Możeby jego poprosić?

— Doskonale. A tutaj masz oto klucze od drzwi wejściowych i od bramy, ażebyś mógł wchodzić i wychodzić kiedy zechcesz. Księdza zaś wprowadź odrazu do pokoju Walentyny, gdyż ja, doprawdy, zbyt wiele mam na głowie bym był zdolen do zadość czynienia, formułkom grzeczności. Wytłomacz mu to i przeproś w mojem imieniu.

Gdy d'Avrigny szedł do kapłana, spotkał go właśnie przed domem stojącego, zbliżył się więc do niego z prośbą, czy nie zechciałby pomodlić się przy zwłokach córki prokuratora królewskiego, zmarłej niedawno.

— Jest mi już wiadome, panie, — odpowiedział kapłan z silnym akcentem włoskim — iż śmierć jego dom nawiedziła. Wiem również, od sług, którzy dom ten przed godziną opuścili, że zmarła młodą była dzieweczką i że na imię miała Walentyna. Już pomodliłem się za nią w swym domu będąc, a teraz uczynić to mogę przy jej zwłokach.

— Dziękuję ci za to, panie — rzekł d'Avrigny — a więc zechciej wejść do tego domu żałoby i czuwać przy zmarłej, jej ojciec będzie ci wdzięczny za to.

Gdy kapłan wszedł do pokoju Walentyny, d'Avrigny go poprosił, ażeby nietylko się modlił za zmarłą, lecz zechciał się jeszcze zaopiekować żyjącym, ojcem pana de Villeforta, bezwładnym paralitykiem, na co kapłan się zgodził jaknajchętniej i obietnicy dotrzymał, ponieważ jak tylko d'Avrigny wyszedł na miasto, włoski ksiądz pozamykał wszystkie drzwi z dużą starannością, a następnie rozmawiać zaczął ze starcem z dużem ożywieniem.

ROZDZIAŁ XXXV.

Podpis Danglarsa.

Dzień, który po dniu śmierci przyszedł, był również mglisty, deszczowy i ponury, jak tamten.

d. c. n.

VIII kongres międzynarodowy walki z handlem kobietami i dziećmi

Niebawem, bo już w październiku b. r. odbędzie się w Warszawie 8-y międzynarodowy kongres walki z handlem kobietami i dziećmi.

Prawie trudno uwierzyć, że kongresy tego typu są jeszcze w 20-tem stuleciu potrzebne. Tymczasem jednak życie raz poraz wykazuje, iż są one nietylko potrzebne, ale że są — koniecznością. Niema bowiem dotychczas kraju tak cywilizowanego, w którymby nie miały miejsca sporadyczne wypadki porywania czy też uprowadzenia młodych dziewcząt w celu sprzedaży ich do domów nierządu w odległych krajach. Handel „żywym towarem“ zorganizowany jest na terenie międzynarodowym, — dlatego więc skuteczną walkę z nim toczyć musi — poza czynnikami państwowemi i społecznemi — również międzynarodowa instytucja: — liga narodów.

Już w końcu wieku 19-go okazało się niejednokrot., że dla przeciwdziałania temu handlowi nie wystarczają ani kodeksy karne, ani dozory policyjne. To też wcześnie już poczęły organizacje społeczne pracować nad energicznem zwalczaniem tej hańby ludzkości. W r. 1899 powstało w Londynie międzynarodowe biuro walki z handlem żywym towarem. Liga narodów jako jedno ze swoich zadań sformułowała w r. 1921 walkę z handlem kobietami i dziećmi, oraz żądanie jaknajsurowszego karania nietylko samego przestępstwa, ale nawet usiłowanego dokonania go. Pozatem powstała przy lidze narodów specjalna komisja doradcza, w skład której wchodzi pięć międzynarodowych organizacyj społecznych: — federacja związków narodowych przyjaciół młodej dziewczyny, międzynarodowe stowarzyszenie katolickie ochrony młodej dziewczyny, międzynarodowa organizacja kobieca, międzynarodowe biuro walki z handlem kobietami i dziećmi, a wreszcie żydowskie stowarzyszenie ochrony młodych dziewcząt i kobiet.

W Polsce sprawa ta posiada wagę szczególnie doniosłą. Największy z pośród krajów europejskich kontyngent uprowadzonych dziewcząt pochodzi z Polski. Przyczynia się do tego wciąż jeszcze niski stan oświaty i stąd — łatwość dawania wiary różnym fantastycznym obietnicom, a również silny procent emigracji kobiet mało zaradnych, nie znających obcych języków ani stosunków.

To też poza zapobiegawczą działalnością bezpośrednią, organizowaną przez instytucje społeczne i przez państwo, winno się przeciwdziałać tej bolączce również drogą szerzenia oświaty, drogą fachowego szkolenia młodej dziewczyny i uświadamiania jej o niebezpieczeństwie, grożącem jej ze strony obiecujących „złote góry“ rzekomych ajentów pośrednictwa pracy lub ożenku.

Konieczne też również szerokie zaznajomienie ogółu i zachęcenie do walki z tą straszliwą plagą ludzkości.

Zbliżający się kongres ma więc przed sobą ogromnie szerokie pole pracy. Chce on ulepszyć opiekę nad kobietą - emigrantką, otoczyć opieką kobiety pracujące nocą na różnych placówkach i specjalnie narażone na niebezpieczeństwa— wreszcie roztoczyć opiekę również nad kobietą bezdomną, opuszczającą więzienie itd. Coraz też głośniejsze staje się żądanie jaknajsilniejszego organizowania policji kobiecej do walki z handlem kobietami i dziećmi.

Na zjazd do Warszawy — poza rzeczą delegatek organizacyj kobiecych — przybywa cały szereg oficjalnych przedstawicieli państw europejskich oraz przedstawiciele ligi narodów. Uchwały tego zjazdu odegrają w dziejach omawianej sprawy niezawodnie pierwszorzędną rolę a może sprawią, iż ta straszliwa bolączka niezadługo zginie z oblicza świata cywilizowanego, podobnie, jak niegdyś niewolnictwo i inne rany ludzkości.

Dr. Anna Minkowska.

(z) **Echa dni przeciwgrużliczych.** Ponieważ dwukrotne zapraszanie lokalnego komitetu dni przeciwgruźliczych nie udało się, chcę tą drogą powiadomić społeczeństwo o rezultacie sprzedaży znaczków przeciwgruźliczych i zużytkowanie tych pieniędzy.

W całym powiecie sprzedano znaczków na ogólną sumę 1752 zł. 50 gr. z czego rozsprzedali: inspektor szkolny p. Kucharczyk na zł. 420, p. Jakliczowa na zł. 250, p. Chwaliński na zł. 100, p. Binkowski na zł. 100, magistrat na zł. 117. urząd gminy Rokitno-Szlacheckie na zł. 48.60, Rudnik Wielki na zł.55,— Poręba na zł. 20,—, Poraj na zł. 20, Koziegłowy na zł. 8.40, Koziegłówki na zł. 12.60, Myszków na zł. 10,—, Żarki na zł. 105, Mierzęcice na zł. 20,—, Pińczyce na zł 80,—, Mrzygłód na zł. 50,—, Siewierz na zł. 6,—, Niegowa na zł. 70,—, Kromołów na zł. 80,—, Włodowice na zł. 80,—, Komunalna kasa oszczędności w Zawierciu na zł. 100.

Z powyższej sumy wydatkowano: Mędrkowi w Łazach za wydzierżawienie sali i wyświetlenie obrazów 35 zł. Przewożenie filmów i przezroczy i pomoc przy wyświetlaniu 100 zł. Wojewódzkiemu komitetowi dni przeciwgruźliczych należne 25 proc. i koszta przesyłki plakatów propagandowych 495 zł. 98 groszy.

Pozostałą sumę w kwocie zł. 1.128.62, po porozumieniu się oddzielnie z niektórymi członkami lokalnego komitetu przeciwgruźliczego przekazano gminie Myszków na uruchomienie przychodni przeciwgruźliczej. Przychodnia ta, w październiku r. b. zostanie uruchomiona.

dr. A. Gajdziński.
lekarz powiatowy

(z) **Miłą służącą** okazała się, pochodząca z Pilicy, Anna Szewczyk, która po niezbyt długim okresie służby u Rudolfa Mugeńskiego (Kopernika 14) skradła mu większą ilość bielizny.

Król cyganów Michał Kwiek

buduje w Sosnowcu szkołę powszechną dla cyganów polskich.

Liczący obecnie 52 lata, król cyganów polskich jest człowiekiem cywilizowanym. Choć w młodości uprawiał tradycyjny zawód cygański — kotlarstwo, nie przeszkodziło mu to do zdobycia stanowiska „króla“. Bywał zagranicą, zna Paryż i Londyn, ale jako obywatel polski wrócił do kraju, dowiedziawszy się o odrodzeniu państwa polskiego.

Jest człowiekiem bogatym;

posiada w Poznaniu kilka kamienic. Jedna z nich jest właściwą siedzibą „króla cygańskiego“. Są tam bogato urządzone apartamenty i biura administracji. Syn 17-letni i 14-letnia córka „króla“ Kwieka uczęszczają do

gimnazjum w Poznaniu.

Kwiek dąży do uczynienia z cyganów ludzi osiadłych i uczciwych. W tym celu urządził w Poznaniu fabrykę, w której pracuje 550 cyganów.

Przy fabryce znajdują się nowocześnie urządzone osiedla robotnicze mieszczące także instytucje oświatowe. Zamierza on zbudować w Cieszynie i

Sosnowcu szkoły powszechne dla cyganów,

a w Poznaniu zorganizować gimnazjum. Oczywiście myśli o szkołach z wykładowym językiem polskim.

Szkoły te mają stanąć jego własnym kosztem.

Kwiek bawi obecnie w Cieszynie gdzie z polecenia rządu polskiego prowadzi rejestrację cyganów. Dotychczas rejestracja wykazała 14000 głów.

Cyganie podzieleni są na gminy, na których czele stoją

„wójtowie“.

W Poznaniu istnieje „trybunał“ złożony z 3-ch sędziów, „prokuratora“ i „króla“. Tu sądzi się różne wewnętrzne sprawy tajemniczego ludu wróżbitów.

Jedyną odznakę królewskości Kwieka stanowi gruby, złoty pierścień.

Romans murzyna z kielczanką.

Czarny uwodziciel był żonaty z krakowianką.

Jak to już donosiliśmy, wielką sensację wywołała w Kielcach ucieczka żony szewyca — Tkacza, z murzynem Augustem Brownem, który przez dłuższy czas był zatrudniony, jako jazzbandzista w renomowanej

restauracji „Zacisze“.

P. Walerja Tkacz tak się zakochała w czarnym dżentelmenie, że uciekła od męża, ogałacając go jednocześnie z wielu rzeczy, jak również i gotówki.

Wielce charakterystyczną jest rzeczą, że ten czarny uwodziciel białolicych niewiast ma już za sobą jedno głębsze

przeżycie erotyczne...

i to zakończone małżeństwem, z którego przyszła na świat córeczka o czarnych jak węgiel oczach, kruczych kędziorkach i oliwkowej cerze.

Jak się dowiadujemy, przed trzema laty niemałą sensacją w Krakowie, która odbiła się echem w całej prasie polskiej, był ślub pierwszego „polskiego murzyna“, Augusta Browna z 18-letnią krakowianką, panną Zofją S.

Brown uzyskał obywatelstwo polskie i w kościele św. Piotra w Krakowie poślubił

białą narzeczoną.

Byli tacy, którzy dziwili się gustowi i decyzji Zosi, pomimo że wiadomem było, iż Brown jako muzyk w jazzbandzie i nauczyciel tańca, zarabia bardzo dobrze.

Ale młoda krakowianka twierdziła, że murzyn podoba się jej, a zresztą jest wzruszona jego

wielką dla niej miłością.

W niespełna rok urodziła się córeczka mulatka. Nowa sensacja dla kumoszek krakowskich.

Brown grywał w różnych uzdrowiskach i miastach polskich, a ostatnio

występował w Kielcach.

I oto okazało się, że mąż - murzyn nie jest bynajmniej wierniejszym od białych mężów, a natomiast potrafi on wzruszyć niejedno serduszko w białej piersi.

Morderczy cios nożem w pierś.

Krwawe porachunki w pow. jędrzejowskim.

We wsi Chorzewa, pow. jędrzejowskiego rozegrała się w dniu 23 b. m. krwawa scena, wynikła na tle nieporozumień rodzinnych, której ofiarą padł mieszkaniec tejże wsi Antoni Smoręga.

Między Smoręgą, a jego dalekim kuzynem Wielińskim od dłuższego czasu panował zatarg, mający za podłoże nieporozumienia familijne.

Krytycznego dnia, w czasie rozmowy, między zwaśnionymi doszło do ostrej sprzeczki, podczas której Wieliński zadał Smorędze straszny cios nożem w brzuch.

Cios był tak silny, że Smoręga padł trupem na miejscu.

Zbrodniarza aresztowano i oddano do dyspozycji władzom sądowym.

Z Olkusza.

(ol) **Dochód z „czarnej kawy“**, urządzonej przez urzędników PKCh., w wysokości 41 zł. 42 gr. przeznaczony został na tow. przeciwgruźlicze w Olkuszu.

(ol) **Za wybitną pracę społeczną w stowarzyszeniu mł. polskiej.** Podczas niedzielnego zjazdu stow. mł. pol. w Kielcach, zostali udekorowani za wybitną pracę społeczną na polu stow. pp.: L. Jarnowa i A. Zubówna z Olkusza (złote krzyże) i pp. Grzanka i Hadt z Wolbromia (pierwszy krzyż złoty, drugi krzyż srebrny).

(ol) **Kradzież w kościele wolbromskim.** W dniu 24 bm. rano, gdy jeszcze było mało ludzi w kościele, dopuściła się kradzieży 42 złotych z groszami, ze skarbonki kościelnej, 18-letnia Marja P., córka poważnego obywatela z Wolbromia. Przed kilku dniami z innej puszki w tym samym kościele, skradziono 26 złotych. Kradzieży tej, jak się okazało, dokonała również Marja P. W obydwuch wypadkach młoda złodziejka kościelna ukręciła kłódki przy pomocy obcęgów. Została ona aresztowana i oddana do dyspozycji sędziego śledczego w Olkuszu.

WŁOSÓW wypadanie, łupież,
— łysienie usuwa —
„Esencja CHINOWO-CHMIELOWA“
i „Mydło CHINOWO-CHMIELOWE“
z Kogutkiem.
Sprzedają apteki, składy apteczne

21-sza LOTERJA PAŃSTWOWA.

15-ty dzień.

Pierwsze ciągnienie.

WARSZAWA, 25. 9.

100.000 zł. na n-r: 88623.
15.000 zł. na n-r: 117096.
10.000 zł. na n-r: 60374.
3.000 zł. na n-ry: 13381 42317 109209 167809.
2.000 zł. na n-ry: 29587 133340 150522 199626.
1.000 zł. na n-ry: 4612 15944 17246 17268 47032 68008 90144 95666 99234 100367 128445 137791 140957 148754 185611 185768.
600 zł. na n-ry: 4289 25134 88091 88366 124236 126359 153697 160293 161957 163554 165131 166256 175118 187018 201163 209611.
Zł. 500 na n-ry: 348 8609 16843 22702 35428 36165 39822 45511 46634 50369 52475 59116 59240 60499 61568 65523 70942 71780 73660 77611 78172 86542 87572 88744 93258 100823 102919 104245 104821 104943 114294 116593 118747 126002 127393 139162 143412 145590 149226 150687 151405 162702 164347 168601 168872 172903 173076 178098 181228 184343 187206 187704 191928 199768 202212 202877 205210 205526 207308 138425.

Drugie ciągnienie.

5.000 zł. na n-r: 150091.
3.000 zł. na n-ry: 33170 50602 104213 132253.
2.000 zł. na n-ry: 5712 81653 92098 94171 151859 175092 182342.
1.000 zł. na n-ry: 21211 39011 77561 93517 99201 130011 157001 164937 173488 185771.
600 zł. na n-ry: 1622 19485 22244 43270 47762 56128 70493 97621 98825 110390 117156 122143 124410 130823 133324 176783 183820 199456.
Zł. 500 na n-ry: 3677 6293 7870 9341 14591 23159 25955 27724 28472 29724 31560 32166 35502 38474 38985 40945 44097 53814 57369 59294 68719 69971 70158 72538 76003 76997 78985 79776 89425 89541 89882 92469 94399 96529 96992 98716 98876 100166 100473 102352 109385 113122 119102 120319 125012 125795 125808 126656 130845 142650 144479 145675 147347 150751 157985 160638 166802 168383 168413 169698 171371 173246 176905 181879 185145 194125 195488 195949 197969 197959 202853 205071.

W KOLEKTURACH JÓZEFA HLAWSKIEGO

w Sosnowcu, 3-go Maja 23
w Będzinie, Małachowskiego 1
w Dąbrowie Górn., 3-go Maja 4
w Zawierciu, Paderewskiego 7
w Roździeniu - Szopienicach, ul. marsz. Piłsudskiego 45
w Grodźcu, Narutowicza 9
w Czeladzi, Rynek 8.

W 15 dniu ciągnień V klasy padły następujące wygrane:

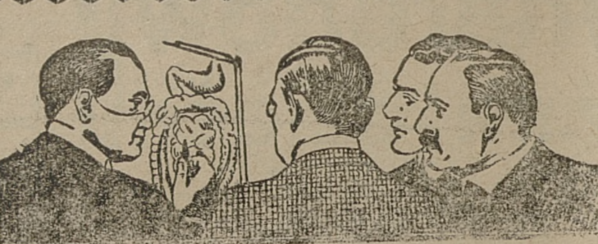
Po Zł. 600 na n-r: 47762.
Po Zł. 500 na n-ry: 127393 195949 199768

oraz stawki po Zł. 250 na n-ry: 2436 2734 3215 3240 11222 12236 11671 14907 14909 14932 14950 47214 47761 47787 51703 51725 51728 58229 58254 74626 92815 109427 127345 127363 149537 151201 151250 155934 158739 158735 158751 158766 161283 163883 176610 177045 178517 178599 179209 180963 182759 182768 192141 192142 194572 195905 198628 199709 199742 206662.

Wygrane stawki zamieniamy na nowe szczęśliwe losy do dalszych ciągnień V kl., które trwać będą do dnia 14 października b. r. włącznie.

Urzędowe tabele wygranych każdodziennie można przejrzeć bezpłatnie w powyższych kolekturach f-y. JÓZEF HLAWSKI.

Ratujcie Zdrowie!

Ratujcie Zdrowie!

Najsłynniejsze światowe powagi lekarskie stwierdziły, że 75% chorób powstaje z powodu obstrukcji. Chory żołądek jest główną przyczyną powstania najrozmaitszych chorób — zanieczyszcza krew i tworzy złą przemianę materji.

Słynne od 45 lat w całym świecie ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA

jak to stwierdzili prof. Berlin. Uniwersytetu Dr. Martin, Dr. Hochflaetter i wielu innych wybitnych lekarzy, są idealnym środkiem dla uzdrowienia żołądka, usuwają obstrukcję (zatwardzenie), są dobrym środkiem przeczyszczającym, ułatwiają funkcję organów trawienia wzmacniają organizm i pobudzają apetyt.

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA usuwają cierpienia wątroby i nerek, kamieni żółciowych, cierpienia hemoroidalne reumatyzm i artretyzm, bóle głowy, wyrzuty i liszaje

ZIOŁA Z GÓR HARCU D-ra LAUERA zostały nagrodzone na wystawach lekarskich najwyższemi odznaczeniami i złot. medalami w Badenie, Berlinie, Wiedniu, Paryżu, Londynie i wielu innych miastach.

Tysiące podziękowań otrzymał Dr. Lauer od osób wyleczonych. Cena ½ pudełka zł 1.50, podwójne pudełko zł. 2.50. Sprzedaż w aptekach i składach apteczaych. UWAGA: Wystrzegać się bezwartościowych naśladownictw.

Reprez. na Polskę „PROTON", Warszawa, ul Św. Stanisława 9/11.

Życie gospodarcze.

GIEŁDA.

Warszawa, 25. 9.

Warszawa Dol. 8.94 i pół
Nowy Jork 8.912
Londyn 43.35¼
Paryż 35.03
Wiedeń 125.91
Praga 26.47 i pół
Włochy 46.72
Szwajcarja 173.06 i pół
Holandja 359.72
Stokholm 239.67
Berlin 212.42
Dol. War. pr. obrt. 8.96
5-cio proc. Poż. Dolarowa zł. 58.75 — 57.50 — 58.00
5-cio proc. Poż. Konwer. zł. 55.50
4-ro proc. Poż. Inwest. zł. 110.50
4 i pół Ziemskie Kredyt. zł. 54.75 — 54.00 — 54.25

Tendencja utrzymana.

10.000 chasydów u boku cadyka.

W myśl tradycji na święta nowego roku zjeżdżają do Góry Kalwarji ze wszystkich stron kraju pobożni żydzi, by święta te spędzić w pobliżu cadyka. W tym roku przybyło do Góry Kalwarji według obliczeń policji około

10 tysięcy chasydów.

Góra Kalwarja ożyła, a mieszkańcy jej zaczęli zarabiać. Trzeba bowiem wiedzieć, że każdy chasyd płaci za nocleg na podłodze 2 zł., 3 zł. za spanie na kanapie lub na składanem łóżku, a 5 zł. za oddzielne łóżko.

Do miasteczka sprowadzono na święta aż

20.000 kg. ryb

żywych i śniętych, wypieczono stosy chały, ciasta i t. p.

Sam cadyk wydał ucztę w wielkim gmachu swojej bóżnicy, w której uczestniczyli tylko wybrańcy w liczbie 1.500 osób. Za kawałek niedojedzonej chały z rąk cadyka płacono wieczorem 100 złotych.

Gruźlica płuc jest nieuleczalną i corocznie, nierobiąc różnicy dla płci, wieku i stanu, kosi miljony ludzi. — Przy **zwalczaniu chorób płucnych, bronchitu,** uporczywego, męczącego kaszlu i t. p. stosują pp. Lekarze:

„BALSAM THIOCOLAN - AGE"

który ułatwiając wydzielanie się plwociny wzmacnia organizm i samopoczucie chorego oraz powiększa wagę ciała i usuwa kaszel.

KINO „Momus" Pogoń

Od piątku 26 do niedzieli 28 września rb. Wielki atrakcyjny program epokowy dramat rosyjski

„Zagłada Rosji"

Dzieje największego rozpustnika, szarlatana i mistyfikatora Ras— putina —:

W rolach gł:. Aleksander Malikow, Natalja Lisienko i Alfred Abel.

NA SCENIE występ b. artystów Odeskiego teatru „Eldorado" Jerzy Gotarski bezkonkurencyjny humorysta. Kuplety i piosenki własnego utworu. Luiza Śnieżyńska tańce klasyczne i charakterystyczne. Żak ulubieniec publiczności 8-letni tancerz wykona tańce rosyjskie: kozaka, hopaka i duety taneczne. Witold Hanysz oryginalny muzyczny duet „Pierrot i Kolomibina" przy akompanjamencie gitary

UWAGA: — — Bilety ulgowe w niedzielę nieważne— — UWAGA:

Kino-teatr „Wawel" w Sielcu obok kościoła Tel. 7-65.

Dziś i dni następne! Dziś i dni następne!

Wielki dawno oczekiwany film rewelacyjny serja I p. t.

„DJABELSKI PAZUR"

Szalona walka karkołomnych pościgów zapierających dech w piersiach momentów. Akcja o najsilniejszym napięciu przykuwa widza od początku do końca. W roli głównej William Desmond.

Nadprogram na scenie — Występy artystów pełen humoru duet — — — — Radwanów w nowym repertuarze — — — —

Wkrótce: Uroczysta premjera filmu „TRUCICIEL" w roli głównej CONRAD VEIDT. Początek seansu w dni powszednie o godzinie 18-ej w niedzielę i święta 3.30 po połuduiu.

Kino-Teatr „Nowości" BĘDZIN.

Dziś w Kinie NOWOŚCI Dziś w Kinie NOWOSCI jedynem w Zagłębiu

kinie dźwiękowem „Nowości" najpotężniejsze arcydzieło 100 pr. śpiewno- — dźwiękowe pt. —

Spiewający Błazen

W rolach głównych: Al Jolson i Sonny — Boy (Słoneczka)—

Dramat w 10 częściach odtwarzający najbardziej wzruszającą — miłość ojcowską. —

Nadprogram 100 proc. dodatek dźwiękowy.

Początek seansów I. o godz. 5.30 II. — 7.30 III.— 10, w niedzielę I. seans od godz. 3 popoł.—passe-partout i bilety ulgowe nieważne.

Zawiadamiamy, iż przyjmowanie kandydatów na jesienny **kurs szoferski** rozoczęliśmy

Kancelarja Kursów udziela wszelkich informacji bezpłatnie.

Kursy Kierowców Samochodowych

Związku Młodzieży Chrześcijańskiej w Polsce „Y. M. C. A."

WARSZAWA, Podwale 7.

Matki!

Żądajcie w aptekach i skład. apt. hygjeniczn. przysypki dla dzieci

„Puder Dzidzi"

(z kogutkiem)

utrzymującej ciało dziecka w zdrowiu i czystości.

Obwieszczenie o licytacji w II terminie.

Urząd Skarbowy Podatków i Opłat Skarbowych w Sosnowcu na zasadzie § 33 Instrukcji o przymusowem ściąganiu państwowych podatków i opłat z dn. 17/V 1926 r. (Dz. Urz. Min. Skarbu Nr. 15) podaje do wiadomości ogólnej, iż w dn. 30 września 1930 r. o godz. 11-tej rano w lokalu Meryna Abrama przy ul. Piłsudskiego 72 w Sosnowcu odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości, należących do Meryna Abrama celem pokrycia zaległości podatkowych: Smar drzewny do lin 10.000 kg. 6.000 zł.

Zajęty przedmiot reflektanci mogą oglądać w dniu licytacji od godz. 10-tej do godz. 11-tej rano w lokalu Meryna Abrama.

Sosnowiec, dnia 20 września 1930 r.

Naczelnik Urzędu
(—) Dr. K R Y W Y J.

DROBNE OGŁOSZENIA.

Kupno i sprzedaż.

PORTRET TUSZOWY artystycznie wykonany do **6 POCZTÓWEK** dodaje zakład fotograficzny M. Stelmaszczyk, Sosnowiec - Pogoń, ul. Orla 4. Przystanek tramwajowy Żeromskiego Nr. 6, telefon 6-11.

MOTOREK elektryczny 2 konny kupię. Zgłoszenia do „Expresu Zagłębia" pod „Motorek".

SPRZEDAM harmonję stoliczkową. Piaski, Nowopogońska 22, Ciszewski.

DOM z wolnym sklepem i mieszkaniem sprzedam. Czeladź, Będzińska 8.

POSADY i PRACE.

UWAGA KANDYDACI NA KIEROWCÓW SAMOCHODOWYCH! Kursy Inżyniera Klebera wyuczają na zdolnych kierowców mechaników. Długoterminowe spłaty ratami. Sosnowiec, Piłsudskiego 3.

Przed zapisaniem się,

na jakikolwiek kurs szoferski zajdź do Warszawskiej Szkoły **INŻYNIERA FROMA,** Sosnowiec, Warszawska 22.

KURSY SZOFERÓW MECHANIKÓW w Sosnowcu, Swobodna 7. St. Konopki przy warsztatach własnych wyuczają na zdolnych szoferów mechaników każdego słuchacza. Zapisy codziennie od 9 rano do 8 wieczór. Kurs obniżony 20 proc. Dla przyjezdnych mieszkania.

POTRZEBNA dziewczynka do roznoszenia gazet. Zgłaszać się do filji „Expresu Zagłębia" Czeladź, Rynek 8.

POTRZEBNY energiczny robotnik do inkasowania drobnych należności. Wiadomość: Kaliska 1d, I piętro.

NAUCZYCIELKA na Śląsku zamieni posadę w Sosnowcu lub Dąbrowie. Śpieszne zgłoszenia kierować do „Expresu Zagłębia" Sosnowiec.

POSZUKUJE się zdolnych zastępców lub zastępczyń na stałą i gwarantowaną pensję 400 — 500 zł. miesięcznie. Zgłaszać się w dniu 26 b. m. Sosnowiec, hotel „Victorja" od godz. 9—18.

KURSY kierowców samochodowych inż. Klebera zawiadamiają, że egzamin szoferski odbędzie się 26 i 27 b. m. Sosnowiec, Piłsudskiego 3.

AKWIZYTORZY do sprzedaży kompletów naczyń kuchennych na raty poszukiwani. Kaucja wymagana. Zgłoszenia: Uniwersum, Kielce, Sienkiewicza 44.

LOKALE.

JEDEN lub dwa pokoje przy rodzinie w Kielcach poszukiwane. Oferty: Kielce, skrzynka pocztowa 163.

LOKAL przemysłowy 30 × 10 m. **GARAŻE** do wynajęcia. Sosnowiec, Swobodna 14.

POKÓJ z kuchnią, słoneczne, do wynajęcia. Sosnowiec. ul. Szpitalna 13.

POKÓJ umeblowany w śródmieściu do wynajęcia, może być od zaraz w Sosnowcu. Wiadomość w „Expresie Zagłębia".

POKÓJ przy rodzinie do wynajęcia. Wiadomość admin. „Expresu" Sosnowiec.

Zgubione dokumenty.

TADEUSZOWI Wronie w drodze z Będzina na Ksawerę skradziono zegarek, dowód osobisty wydany przez starostwo Będzin i książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

HENRYK Mroziński zgubił książeczkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Gniezno.

NAGŁY Antoni urodzony w roku 1901 zgubił książkę wojskową wydaną przez Dowództwo 2 pułku szwoleżerów w Bielsku.

ŻMUDA Juljan zgubił książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu.

ROZALJA Siwek zgubiła wyciąg z ksiąg ludności wydany przez gminę Mozkarzów.

SUCHOŃ Stanisław zgubił książkę wojskową, wydaną przez P. K. U. Sosnowiec.

WIECZORKÓWNA Pelagja zgubiła dowód osobisty zniżkowy, wydany na kolei państwowej i bilet roczny. Łaskawy znalazca raczy zwrócić na posterunek policji w Będzinie.

WIECZOREK Teofil zgubił akt ślubny wydany w Niemczech w Zwaren oraz metryki, wydane w Dąbrowie.

MALICKI Michał zgubił książkę emerytalną, wydaną przez kop. „Renard".

ZGUBIONO książeczkę kasy chorych, wydaną w Sosnowcu na imię Szymona Frydmana Nr. 85013.

RÓŻNE.

ANTONI Wieczorek unieważnia zgubioną książkę kasy chorych, wydaną w Kielcach.

ZA wszelkie długi i zobowiązania żony mojej Honoraty z Sobiechardów nie odpowiadam. Piotr Zieliński, Zawiercie. ul. Sucha 7.

ZGUBIONO korbę samochodową w Sosnowcu. Łaskawy zwrot taksówka nr. 11. Szkutnik.

OSTRZEGAM moich klijentów, aby nie wpłacali pieniędzy synowi mojemu Berkowi, równocześnie nie odpowiadam za jego długi. Welner, Dąbrowa, 3-go Maja 9.

TRZEPIETOWSKI Tadeusz zgubił wyciąg z ksiąg ludności, wydany przez gm. Racławice. niniejszem unieważnia.

PRZYBŁĄKAŁY się owce z jakiegoś domu, mają w uszach kolczyki, są do odebrania za zwrotem kosztów. Wiadomość: Okrzei 41. Gębczyński Piotr.

OGŁOSZENIE. Magistrat miasta Sosnowca podaje do wiadomości, iż most na rzece Brynicy w Milowicach wskutek remontu zostaje zamknięty na okres 6 tygodni. Ruch kołowy z Milowic do Szopienic winien się kierować przez Czeladź — Siemianowice, a z Sosnowca przez Mysłowice, wobec zamknięcia również drogi Sosnowiec — Szopienice z powodu remontu. Magistrat.
Sosnowiec, dnia 23 września 1930 r.

Wydawca: Helena Monsiorska

Druk. „Expres Zagłębia" Sosnowiec, ul. Teatralna 1. tel. 4-94